

Təbriz Tehran üçün ögeydir

Ona görə də burada azərbaycanlılara qarşı ayrı-seçkilik özünü aydın göstərir

44 günlük Vətən müharibəsi yalnız düşmənin üzərində qələbəmizlə tamamlanmadı, bu müharibənin nəticəsində dostlarımızı və düşmənlərimizi də tanımalı olduq.

30 illik münaqişə dövründə özünü az qala "sülh göyərçini" kimi təqdim edən Fransa illərlə gizləndiyi "vasitçilik qlafı"nın arxasından çıxaraq əsl üzünü göstərdi. Azərbaycanla ortaq dəyərlərdən, dostluq münasibətlərindən dəm vuran İran rəhbərliyi müharibədən əvvəl və ondan sonrakı dövrdə təcavüzkar niyyətlərini davam etdirməyə çalışsan Ermənistanla hərtərəfli iş birliyi yaratmaqla ölkəmizə qarşı sərgilədiyi münasibət molla rejiminin əsl simasını bizə göstərdi.

Özünü "müsəlmanların hamisi", "din dövləti", "islam dövləti" adlandıran İranın Ermənistanla müttəfiqlik etməsi, Ermənistanı silahla təmin edib revanşist qüvvələri ümidləndirməsi qonşuluq münasibətlərinə birbaşa xəyanət deməkdir. Molla rejimi bu hərəkətləri ilə birbaşa islami dəyərlərə, qonşuluq haqqında fundamental islam qanunlarına, müqəddəs dinimizə xəyanət etdi. Görünən budur ki, molla rejimi üçün dini dəyər deyilən bir şey yoxdur. Onlar üçün din əhalini qorxudub kölə vəziyyətinə gətirmək üçün bir vasitədir.

Sual oluna bilər ki, yaxın qonşumuz İranın Azərbaycana qarşı siyasətinin kökündə nə durur? Nədən İran müsəlman qardaşlarından çox, əli müsəlmanların qanına bulanmış ermənilərin yanındadır və onlara hər vasitə ilə dəstək verməyə çalışır?

İllərdir İranın içində bir Şimali Azərbaycan qorxusu böyüyür. Tarixdən məlumdur ki, 1813-cü və 1828-ci illərdə Rusiya imperiyası ilə İran arasında müvafiq olaraq imzalanmış Gültəstan və Türkmənçay müqavilələrinə görə, Azərbaycan və azərbaycanlılar iki ölkə arasında bölündü. Bir xalqı iki yerə bölmək bu müqavilələr nəticəsində etnik azərbaycanlıların böyük əksəriyyəti indiki İran ərazisində qaldı. Müxtəlif mənbələrdə Cənubi Azərbaycanda yaşayan Azərbaycan türklərinin sayı 40 milyon nəfər civarında göstərilir. Bu da məlumdur ki, cənubda yaşayan soydaşlarımız xarakter etibarilə daha çox inqilabçı xalqdır. Bunun sübutu olaraq monarxiya dövründə şah rejiminə qarşı cənublu qardaşlarımızın apardıqları mübarizələrin tarixinə baxmaq kifayətdir. İran azərbaycanlısının milli şüurunun unikalığı türk milli əsaslı olmaları ilə bağlıdır.

Bu gün İranda illərdir yığılıb qalmış problemlər şişib partlamaq üzrədir. Konkret desək, əhali köhnə qaydalarla yaşamaq istəmir. İran əhalisinin 40 faizindən bir qədər çoxunu əhatə edən etnik azərbaycanlılar molla rejiminin onlara olan münasibətinin kökündə nəyin dayandığını yaxşı dərk edirlər və bu səbəbdən də molla rejiminə qarşı prinsiplə mövqə sərgiləyirlər. İranın dövlətimizə olan münasibəti isə haqlı olaraq cənublu qardaşlarımızın rejimə olan nifrətini, qəzəbini daha da artırır.

Güclü orduya, güclü iqtisadiyyata, regionda nüfuzlu söz sahibinə malik olan Azərbaycan İrana qətiyyənlə sərf etmir. Bunu da nəzərə alsaq ki, İranın etnik azərbaycanlılara münasibəti, ermənilərin bizə olan münasibətindən heç də fərqlənməyib. Ustad Şəhriyar Şeyrələrinin birində bu münasibəti belə ifadə etmişdir:

Təbriz ögey övləddir, İranın, Şah getdi, imam gəldi, ögeylik yenə qaldı!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Arazqırağı bölgəyə səfərlərinin birində regiondakı proseslərdən danışarkən İran tərəfinə mesaj olaraq demişdir: "Bu gün Azərbaycanın razılığı olmadan bu bölgədə hər hansı bir təşəbbüs gerçəkləşə bilməz". Həqiqətən də diqqət etsək görürük ki, Qarabağ probleminin həllindən sonra İran qonşuluğunda hərbi-iqtisadi cəhətdən güclənmiş, Avropa, xüsusilə də türk birliyi dövlətləri ilə bərabər-hüquqlu əməkdaşlığı daha da genişləndirən, dünyanın ən global problemlərinin həllində nüfuz sahibi olan dövlətlərlə bir sırada dayanan Azərbaycansız bölgədə hər hansı lahiyəni gerçəkləşdirmək mümkün deyil. Ölkəmizin "Şimal-Cənub" və "Şərq-Qərb" dəhlizlərində çox mühüm geosiyasi mövqeyə malik olmaqla regionun bir çox mühüm problemlərinin həllində söz sahibinə çevrilməsi İranın içindəki qorxunu artırmaqla yanaşı, Azərbaycana qarşı kinini, hikkəsini də artırır. İran çıxış yolunu Ermənistanla müttəfiqlikdə görür. Molla rejimi belə hesab edir ki, Azərbaycanı zəiflətməyin yolu Ermənistanla münaqişədən, müharibədən keçir. Elə bu məqsədlə də Ermənistanı silahlandırmaqda, müharibəyə təhrikə, fitnəkarlıq etməklə yeni-yeni planlar qurmaq yolunu tutub.

Ermənistan üzərində qələbə çalan Azərbaycanın Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu ilə Naxçıvan MR arasında yeni kommunikasiya bağlantılarının yaradılması Azərbaycanın əsas hissəsinin Naxçıvanla inteqrasiyasını təmin etmək olmasına baxmayaraq, həm də regionun nəqliyyat-kommunikasiya xəritəsində strateji dəyişikliklərə səbəb olacaq layihə hesab olunur. İran tərəfi bu layihəni ilk gündən öz maraqlarına qarşı ciddi təhlükə kimi qarşılayıb. Bu ölkə Zəngəzur dəhlizinin açılmasını dünyə salmaq üçün ona öz ərazisindən paralel olan dəhlizin yaradılmasında israrlıdır. Azərbaycan İran layihəsini alternativ variant kimi qəbul etsə də, İran rəsmiləri Ermənistandan keçən birbaşa dəhlizi "qırmızı xətt" elan ediblər.

Azərbaycanın türk dövlətləri ilə yaratdığı bağlılıq, genişlənən iqtisadi-siyasi əməkdaşlıqlar, Prezident İlham Əliyevin türk dövlətləri arasında birləşdirici böyük şəxsiyyət kimi liderlik etməsi və dünyanın bir sıra aparıcı dövlətlərinin rəhbərlərinin dövlətimizin başçısını yeni dünyanın yeni lideri kimi qəbul etmələri də İrani qorxudan amillərdəndir. Din pərdəsi altında maskalanan, dünyanın indiki zamanında düşüncəsinə, fikrinə, azadlıq duyğusuna görə insanları edama çəkən İranın sağında və solunda qüdrətli, demokratik, azad türk dövlətlərinin olmasının molla rejimini qorxutması bir növ başa düşüləndir.

*Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"*